

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 15. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG V. S. d. 4 Sierpnia. Szef 21 pólku strzelców GM. Łaptiew pełnić będzie obowiązek wojennego Gubernatora na wyspach Esel i Dago zarządzając oraz interessami cywilnymi, dopóki woyska tam rozłożone stać będą na miejscu, Konsyliarz Franken w nadgrode ratowanego od zguby okrętu z prowiantem skarbowym został konsyliarzem kolleskim. Tajny konsyliarz Bakunin będzie Senatorem zostając przy dawniejszym obowiązku cywilnego Gubernatora w S. Petersburgu, zasiadać ma w 2 departamencie Senatu, ilekroć od innych zabaw czas wolny mieć będzie. Aktualny Kammerher Wsiewożoński został naczelnikiem teatrów w Moskwie. Zmarłego GL. Chruszczowa żonie Elzbiecie z Munnichów naznaczono pensyi dożywotniej 2160 rubli.

Za najwyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi Szlachcicowi z Mohilewskiego powiatu Bazylemu Hutorowiczowi skarżącemu się na 3 departament Senatu, że iemu odmówił majątku Uwarowicz; że J. J. Moś znajduje wyrok Senacki słusznym i z prawami zgodnym, przeto prozbę rozkazuje zostawić bez żadnej uwagi.

WIEN d. 6 Sierpnia. Przez Semlin odbieramy potwierdzenie dawniejszej wiadomości o wtargnięciu woysk Ottomańskich w granice Serwii, co stało się sposobem następującym. W. Wezyr odebrawszy ostatnie rozkazy od Sułtana Mustafa 4 w półowie czerwca, żeby zagał kampanią, ruszył na czele potęgi całej z Adrianopola ku Bułgarii; ciągnąc nieprzerwanie dni 12 przebył na koniec z wielką trudnością góry najwyższe tej prowincyi Gotscha Balkan zwane, dopiero woyska Tureckie d. 1 i 2 lipca w mieście Sophia spoczywać zaczęły. D. 4 w pierwszym Meczecie odprawił się obrządek uroczysty ukazania żołnierzom i obywatelom licznie zgromadzonym chorągwi Proroka Mahometa, który odbywał najstarszy z przytomnych w obozie Turecki Uhlema; przy nieustannem strzelaniu z armat; potem zaczęły się publiczne modlitwy, następem czytano zapowiedzenie wojny Chrzescianom. Emirowie stróże chorągwi Prorockiej, których ma być w obozie 12 t. inne zastępy wykonywały iedne po drugich przysięgę, i posrod nieustających okrzyków terazniejsza wojna religijną jest ogłoszona.

Cały ten obrządek trwał dni 4; nie tają się Ottomani; że ich zamiarem jest w prowadzeniu tej wojny, jeżeli szczęście posłuży, nie tylko Serwii odzyskać, ależ wszystkich Serwianów zamordować bez różnicy wieku, płci, stanu, wylowszy same tylko niemowlęta i dzieci mniej 8 lat mające; do czego ich pobudza zemsta, iż Chrzescianie w początkach i przeciagu trwających rozruchów mieli

nie tylko wytracić bardzo wiele rodziny Tureckich w kraiu osiadłych, ależ dzieci i niemowląt Mużmańskich tysiące przymusić do przyjęcia swoich obrządków, nad którą większej zniewagi nie znają Ottomani; łatwiej nierównie i prędzej darowaliby Serwianom tę śmiałość, że odważyli się broń podnieść i wypowiedzieć posłuszeństwo Sułtanom. Po zakończeniu wszystkich obrządków z rozkazu Wezyra W. Basza Soliman pierwszy ruszył z Sophii do Nissy na czele przedniej straży, która z woysk Azyatyckich tylko się składa i na miejscu stanął d. 11. Po krótkim spoczynku nastąpiły mniejsze gonitwy d. 13 i 14, nakoniec Turcy szturmem dobyli redutę warowną Deligrad zwaną; w tej rozprawie lud Chrzescianski ztracił 2 chorągwie, 9 armat, wiele amunicyi i żywności.

Za przednią strażą Baszy Solimana poszły inne woyska Tureckie z dywizyami d. 8 i 9, z których 1 przez Albanią zmierza do Bośni, a złączwszy się z Arnautami i Bośniakami stanie pod Zwornik i Uschitza; druga prosto idzie do Nissy. To pewna że Wezyr W. nie ma ludu nad 100 t. iakożkolwiek ustne i pisane powieści liczbę woyska tego pomnożyły; w tym tłumie nad 30 lub 40 t. Europeyzyków znaleźć trudno, 60 do 70 t. jest Azyatyckich żołnierzów niekarnych i źle ćwiczonych. Wiadomo jakie rozkazy w Belgradzie wydał Senat ostrzegając Serwianów o blizkiem niebezpieczeństwie. Naczelnik Czerny z drugimi wodzami pospieszył do obozów gdzie czyli już zaczęły krwawe bitwy, iak spodziewać się trzeba, czekamy doniesienia.

Pokazało się teraz, że miasto Widdin nie przez Wezyra W. lecz przez niejakiego dowódcę rozbojników szturmowane było nad którym Basza odniósł zupełne zwycięztwo. Nie tu więc Ottomani popieszający do Serwii przeszkodę znaleźli, ale w drugiej stronie; inny buntowników dowódca imieniem Willi zgromadził lud swój w Triakalah; przeciw temu poszedł Bey Seres Jsmael, przyłączyło się do niego wielu Baszów z dywizyami, razem wszyscy na nieprzyaciół nastąpili, gdzie po 4 dniowej pracy z wielkiem krwią przelaniem bunt usmierzone. Kapitan Basza z flotą Ottomańską opuściwszy Constantinopol do cieśniny Daldanelskiej wy płynął.

Arcy X. Karol Ambroży Prymas Węgierski na Arcy Biskupa Granu w naszej stolicy został poświęcony w przytomności Cesarza z familią i całego dworu. W. Marszałek X. Trautmansdorf pojechał do Presburga czyniąc gotowosc do następującego seymu; Cesarz mieszkać będzie w pałacu X. Grasal-kowitz, Arcy XX. w Prymasowskim; na załogę tamże zprowadzono półki kiryssyerów następcy tronu, Hohenzollern, grenadyerskie Beniowski, Sple-

ny. Deputatów swoich miasta i Comitaty zgodnie wybierają. Ministrowie Ottomańscy w Constantinopolu ogłosili, że bawełna i drugie produkty z krajów Tureckich lądem i wodą iść mające do Francji, odtąd będą wolne od cła wszelkiego, byleby o ich przeznaczeniu poselstwo Francuzkie zaświadczyło. Podziśdzień Monarchia Austriacka i wielka część Niemieckich krajów Antylskie produkty i Indyjskie przez Trieste odbierała za pośrednictwem Amerykańskich okrętów; które ponieważ towary wspomniane brały, nie z własnego kraju, lecz u Anglików nabyte; już zaś Kongres ogłosił wszystkie porty swoje zamkniętymi, a handel z Europą przerwany; dla tych przyczyn rząd nasz postanowił, ażeby odtąd Amerykańskie okręta jako podeyrzane, i przeciw zakazom własnej zwierzchności żeglujące, do portów Austriackich nie były przyjmowane, lecz w tychmiast odsyłane gdzie im się podoba; to rozrząd... zasmuciło wielu kupców i produktom zamorskim cenę wysoką, która dość była mierna.

Zaciąg pierwszych i drugich batalionów rezerwy najpomysłniej idzie; w całej Monarchii Austriackiej lud jest przekonany, że od tego środka zawisło zbawienie oyczyzny; przeto chętnie każdy z obywatelów podaje imię swoje do zaciągu dobrowolnego, i koszt wszelki łoży, chcąc ulżyć skarbowi ciężar niezmierny. To pewna że uzbrojenie i oporzadzenie zupełne każdego człowieka kosztuje więcej 150 zł. ryń. Stany niższej Austrii na wieździe walnym uchwały na siebie przyjąć opatrzenie 300 t. ludzi; broń starą nawet, iaka w arsenatach krajowych znaleźć się mogła pozostała od niażdzu Francuzkiego wzięto ku potrzebie publicznej. Coś podobnego zrobiły stany Stiryi i Carinthii. O zapale powszechnym i ochocie służenia krajowi ztąd najlepiej sądzić trzeba, że niema w całej Monarchii prowincyi, powiatu, wsi, miasteczka, któreby nie dostarczyły ludu nad przepis liczbę kilkakroć większą, rzadko gdzie nawet losy ciągniono, naywięcej było ochotników. O czem Cesarz odebrał doniesienia od kommissarzów z naywyższym ukontentowaniem. Gdy naród Węgierski za przykładem pójdzie Austriaków, Czechów, Morawczyków, bez wątpienia Monarchia chociaż po traktacie Presburgskim w granicach uszczuplona, poważniejszą będzie i silniejszą, niż kiedykolwiek była pod panowaniem Karola 6, Maryi Teressy i Józefa, Leopolda 2. Jeszcze albo wiem niektórzy mają nadzieję, że Franciszek 1 znajdzie środek pogodzenia chęci swoich z proźbami Węgrzynów, już słysząc że ważny port Trieste do tego Królestwa będzie przyłączony, iak Fiume w roku przeszłym, ażeby narodowe produkty łatwiej za granicę mogły być wyprowadzane.

MUNCHEN d. 28 lipca. Królewicz następca tronu Bawarskiego wyjechał do Stuttgardu, zkad przesięwemie podróż do Szwaycarów, gdzie dotąd bawi Król Wurtembergski oglądając cokolwiek w tym kraju znalazł godnego uwagi; zastanawia Monarchę naybardziej gospodarstwo wiadome obywatela Felleberg mieszkającego w bliskości Berne, który przez maszyny od siebie wynalezione do tego przyszedł, iż mniej bez porówna-

nia zasiewając od drugich, mniej nieskończenie używając do roli rąk i bydła, kilkakroć większe plony zbiera; do wsi jego zbiegają się z Szwaycarskich i sąsiedzkich krajów ciekawi gospodarze, w których tłumie znalazło się kilkunastu, co umyślnie przybyli dla nauki, ażeby pożyteczne wynalazki w dobrach własnych upowszechnić mogli.

W Bawarskim kraju postać jest wojenna; urlopowanych żołnierzy zwołano pod chorągiew, officyerom do półków powracać kazano przed koncem Sierpnia; załogę w Auszpurgu pomnożono do 5 t. nie słysząc jednak żeby kiedy zaczęte były roboty około twierdz miejskich, które powszechnym nakładem całego związku Reńskiego rozszerzyć zalecono jeszcze r. 1805. Król Maksymilian wszystkie półki konne wojsk swoich pomnaża, tak żeby z nich każdy odtąd liczył głów tysiąc. Z drugiej strony nad brzegami Renu zgromadziła się wojska Francuzkie, ile ich tam nie widziano w r. 1805 przed zaczęciem wojny. Marszałek Kellerman zatrudnia się ćwiczeniem onych; od wielu regimentów konnych i pieszych oderwane kompanie pospieszają wgląd Francji, gdzie będą użyte do formowania półków nowych z nowo zaciężnej młodzi. Twierdze Moguncyi i Casselu nad Renem zaczęto pilnie naprawiać, 1600 wieśniaków nad tem pracuje prócz załogi. Przez Frankfort szły niedawno ekwipaż i konie W. X. Berg i Cliwii, iak słysząc do Włoch, zkad urosł nie pewny domysł, że ten pan rządzić zacznie w Neapolu; kraje zaś jego Niemieckie przejdą pod rozkazy Imperatora Napoleona. Sejm Westalskich stanów nie jest ukończony; jest pogłoska, że to Królestwo ma być w granicach znacznie rozszerzone. Los kraju dawniej Pruskiego Bareuth, Erfurt, etc. dotąd nie pewny, zajęte są żołnierzem Francuzkim.

W Bawaryi ludzie na tem zniący się powtarzają barzo pilnie doświadczenia dawniej uczynione w Paryżu i drugich miastach Francuzkich, iakim sposobem zastąpiony być może niedostatek Quinquiny; ta Kora szacowna z drzew Pertuańskich pochodzi; od zaczęcia wojny między Anglią i Hiszpanią rzadka i droga być zaczęła, gdy morze jest zamknięte, przerwana między Europą i Ameryką komunikacya; ta w okolicznościach dzisiejszych trudniejszą jeszcze stać się może, i przeto lekarze Francuzcy znaleźli, że kora z młodocianych gałązek dzikiego kasztanu wcześniej zebrana, wysuszona, i na proszek ztarta miejsce Quinquiny zastępuje; co rząd po całej Monarchii ogłosić kazał. Podobnym sposobem uczony Parmantier w Paryżu znalazł, że cukier dobry robić można z szczątków jagod winnych od wytłoczenia pozostałych; i ten jego wynalazek powtarzamy w krajach Niemieckich. Słowem wszystkie dziś usiłowania uczonych Francuzów, i drugich Europejczyków na to są zwrócone, ażeby kraje lądowe odtąd obchodzić się mogły bez produktów zamorskich, tych szczególnie, które są potrzebniejsze, nie płacąc Anglikom Amerykańskich i Indyjskich osad właścicielom zwykłej daniny; iżkoż w części przynajmniej tego dokazano; resztę sprawi ułatwienie handlu i komunikacyi z Egiptem, Arabią, Turcją

Azyatycką, z ką między innemi już przywieziono do Europy niezmierną ilość bawełny, która manufaktury oney potrzebujące na czas długi opatrzyła. Mustafa 4 Sultan iedno podziśdzień, iak się zdaie trzymający z lądowemi Mocarstwami przeciwnym powszechnemu onych nieprzyjacielowi Brytanii W. ułatwia wszelkim sposobem handel poddanych swoich z Europą, który gdyby nawet nie mógł być prowadzony morzem, kwitnąć może lądem, i aczkolwiek przy wielkich trudnościach i przeszkodach, niemają korzyść wszystkim stronom przynieść. Nie ieden z polityków spodziewa się widzieć wkrótce handel na stopniu, na iakim był w 15 wieku przed odkryciem drogi około Przycórka dobrej nadziei.

PARYZ d. 30 lipca. O rozruchach trwających w Hiszpanii nie mamy nie nowego, rząd nasz i Madricki nie nie ogłasza, czekając podobno przywrócenia zupełnej spokojności; to pewna, że duchowieństwo wyższe, szlachta, nayznaczniejsi obywatele podlegają nowemu panu, przekonani że inaczej Monarchia upaść musi, wyniszczona domową wojną, obowiązana utrzymywać liczne armie Francuzkie, pozbawiona handlu z osadami zamorskimi. Samo tylko pospólstwo słuchając nieznaomych naczelników bunt podniosło. Zadne rapporta urzędowe do nas nie przyszły o związku Anglików z rokoszanami, o stanie dzisiejszym Hiszpańskich portów, arsenatów, flott koronnych, o liczbie uzbrojonych buntowników, o zaszytych utarczkach z niemi, słyhać tylko, że twierdzą Figueras opanowawszy w Catalonii nie długo ią trzymali wyparci przez G. Duhesme. A iezeli nie wiemy doskonale, co się stało w prowincjach Europejskich, nie dziwnego że nie słyżemy nic o zamorskich osadach Króla Katolickiego, dokąd pierwsza wiesć o zaszytej rewolucyi ieszcze podobno nie przyszła.

Jak tylko Król Józef z Bayonne wyiechawszy stanął za rzeką Bidassoa na ziemi Hiszpańskiej, w Madricie i po innych miastach całego Królestwa, które rząd nowy uznają, bito w dzwony, z armat strzelano, lud czynił okrzyki radośne, domy oświecał, ciesząc się z przybycia pana i nadziei przywrócenia pokoju oyczyźnie, Burgos okazało przyjęcie Monarchę, który pociągając łaskawością ku sobie obywatelskie serca, wolnością obdarzył wielu obwinionych o wpływanie do rozruchu nie dawno potłumionogo; to samo na kilku innych miejscach uczynił.

Imperator Napoleon zabawił nie długo w mieście Stołecznem Nawarry, gdzie się narodził w 16 wieku Henryk 4, ztamtąd zwiedzał kilka innych na południu, wczora miał stanąć w Bordeaux. Nowa Hiszpania Królowa z Neapolu przez Lyon przejechała. Baron Rosenkrantz, który przyniósł order Duński Napoleonowi od Fryderyka 6, otrzymał w podarunku tabakierę z portretem Francuzkiego Monarchy; i niesie do pana swego własnoręczny list od niego.

Woyska nasze Hiszpanią zastępujące pomnażają się coraz bardziej; dowod że wszystkie trudności tam nie są ułatwione. Rodanem przez Lyon idą statki żołnierzem lądowem, który w dół rzeki zply-

nowszy na ląd występuje, i podwojami kończy podróż do Perpignan, z ką przez Catalonią ciągnąc przyłączy się do armii teraz wynoszącej głów 150 t, naywięcej żołnierza wzięto ze Włoch. Bunt Hiszpańskie nie są niebezpieczne; po usmierzeniu Nawarry, Arragonii, Castilii, rokoszanie naywiększą siłę zgromadzili w Valencyi i Murcyi; tam przeznaczony iest Marszałek Moncey i G. Duhesme; iuz zaś Marszałek Bessieres ma pokonywać buntowników w Asturyi i Gállicyi. W prowincjach Hiszpańskich które są blizkie gór Pyrenejskich, panuje niedostatek żywności; Francya wszystko dla woysk swoich i wiernych obywatelów dostarczać musi. Angielskie flotty zbliżyły się teraz do prowincyi Króla Katolickiego nad brzegami sroczemnego morza położonych; dywizya iedna krąży ciągle między Barcellona i Marsellą, tak że komunikacya Francuzow z Hiszpanami morską zupełnie iest przerwana. Z Cadix, Ferrolu, Carthageny, Corogne innych portów żadne wiadomości nie przychodzą; co tem bardziej nas niespokojnymi czyni o los flotty Hiszpańskiej i Francuzkiej, która w tych portach stoi; wierzyć iednak nie chcemy żeby Hiszpani zapominając o sobie te porty, okręta własne i nasze, morskie zbrowiownie wydawali nieprzyjacielom Europy lądowej, a przez to sami sobie odieli nadzieję nawet rozkazywania osadom zamorskim.

W stolicy Neapolu i całym Królestwie z ambony czytano odezwę Króla Józefa, i akt konstytucyjny tłumaczono ludowi. Przesyłając to dzieło Monarcha pisał do rady stanu. Rozkazem Ministrowi sprawiedliwości, powiada, was zgromadzić, ażebyście przeczytali odezwę moie do narodu i prawa nowe, które w Bayonne dokończyłem. Z większem zaiste ukontentowaniem byłoby dla mnie, gdybym mógł w Neapolu z wami spólnie roztrząsać ważne dzieło, iak w drugich okolicznościach zwykłem czynić dla dobra narodu. Jednakże w tym nawet pośpiechu znajdziecie, iak trzymam się statecznie moich prawideł; nie odstąpiłem onych w akcie konstytucyjnym, który moim zdaniem zachować zdoła do czasów potomnych, cokolwiek dobrego uczynić mogłem dotąd dla kraju, otworzyć nowe źródła publicznej i domowej szczęśliwości. Umierają ludzie, prawa dobre i ustawy są wiecznotrwałe, i częstokroć więcej niż przemysł i zabiegi panującego przyczyniają się do wyniesienia narodu na stopień potęgi i sławy nieskończenie wysokie. Na tron Neapolitański wstępując znalazłem wasz naród pozbawiony konstytucyi; dałem ią, czas może wydoskonalić. Królowie po mnie panować mający w szczęśliwszych czasach mogą więcej dokazać, żaden z nich upewniam nie będzie miał więcej przywiązania do was i szacunku nademnie. Winiem uczynić głośne wyznanie dla honoru Neapolitanów, iż z obywatelów Królestwa tak wielu, w których ufność moją położyłem, nie zawiodł iey żaden, chociaż namiętności ludzkie musiały być koniecznie zapalone wojną zewnętrzną i domową, które przez ciąg cały rządów moich prowadziłem. Przekonany o tey prawdzie mówiłem nie raz: Łatwiej iest zpotwarzyć każdy naród, niżeli dobrze go poznać. Gdy zaś doskonale poznałem chara-

cter, wierność, i mężstwo Neapolitanów, bolesno mi będzie oddalać się od tego ludu na którego uszczęśliwienie i chwałę pracować tak bardzo pragnęłam. Jedną tylko cieszy mnie uwaga, iż wierne poddaństwo jest przeswiadczone o szczerości mego wyznania.

Były Król Hiszpański Karol 4 w Compiègne zachorował, kilku sławniejszych lekarzów do niego wezwano, między innymi ztąd wyjechał Portal. Od Valencay do wspomnianego zanku rozstawione są konie, wnosimy że X. Asturyi z drugimi Infantami zamysła odwiedzić oycę chorego. Pamiątkę doroczną narodzin Imperatora Napoleona d. 15 sierpnia uroczystość obchodząc będziemy, do czego stolica nasza kosztowne przygotowania czyni; ten Monarcha dłużej podobno zabawi w departamentach zachodnich, niżeliśmy rozumieli; słysząc nawet, że postanowił teraz widzieć wszystkie porty i morskie zbrotownie państwa swojego nad Oceanem i morzem północnem leżące; które po interessach Hiszpańskich naybardziej zwracają ku sobie uwagę powszechną. Ponieważ w Antwers i Flessingue zgromadzamy dość znaczną potęgę, ta zaś dla bliskości od Angielskich brzegów nayłatwiej może zanieść i na ląd wysadzić nieprzyjacielski wojsko nasze, przeto Admiralicja Londyńska, nie lekając się już flotylli w Boulogne i Calais stojącej która jest rozbroiona, liczne eskadry zprowadziła ku brzegom Hollenderskim, zktąd wnosimy, że nieprzyjaciel zamysła szturmować pomienione dwa porty. Zabiegając wszelkim przypadkiem rząd nasz uczynił gotowość wszelką na przyjęcie Anglików; brzegi, przystępy tak licznym żołnierzem i batteryami osadzono pod Flessingue, uście rzeki Escaut tak jest obwarowane, iż spokojnie poglądać mogą Francuzi na przedsięwzięcia floty Angielskich, gdyby te nawet lądową potęgą zasilone były.

Z wysp naszych Martiniki i Guadalupy czasem przybywają okręta cukrem i kawą ładowne; te jednak nie dostarczyłyby potrzebom całego narodu, a cena produktów zamorskich byłaby coraz wyższa, gdyby nie działało się we Francyi co się dzieje w Niemczech, gdzie wiele rzeczy taniej dziś dostać można niż w Hollandyi, nie dla tego żeby tam była ich obfitość większa, lecz że mieszkańcy wielu produktów cudzoziemskich potrzebować zapominają, przestając na krajowych. Skryte są zamysły rządu naszego, wielkie przygotowania do zamorskich wypraw we Francyi i Hollandyi, te jednak rychło nastąpić nie mogą, gdyż nad morskimi brzegami dziś mało jest żołnierza, od armii zaś rozłożonej w Pruskim i Niemieckim kraju nic nie przybywa.

COPPENHAGA d. 29 lipca. Szczegółne jest położenie państwa Duńskiego; mamy wojnę z Anglikami i Szwedami, jednak o nieprzyjacielskich czynnościach nie słyszemy; morzem i lądem zagrożeni obywatele Selandyi dawno żyją w pokoju głębokim, kończy się rzecz na tem, iż widząc kładące w bliskości brzegów swoich przeciwnie floty, a domyślając się że nam chcą szkodzić, pod bronią stoiemy czuwając we dnie i nocy nadaremnie, gdyż dotąd nie mieliśmy nigdy zręczności okazania mężstwa i ochoty naszej. Przy-

czynę tej nieczynności obu stron któż zgadnie? albo iak długo trwać będzie?

Słysząc że Król Szwedzki był w Scanii, lecz o jego przedsięwzięciach i obrócie floty Admiratów Saumarez i Hood nic prawie nie wiemy; z Norwegią komunikacya dotąd nie otworzona, nie z tego kraju prócz niepewnych pogłosek niema. Rząd nasz wynajduje środki, ażeby mógł przesłać do Christianii, Bergen, Drontheim, innych portów cokolwiek zboża, którego Norwegianie corok wiele zprowadzać zwykli z drugich prowincyi państwa Duńskiego. Ważniejsze miasta nasze w Holstyińskim Xięstwie, Altona, Gluckstadt, Toenningen, Husum etc osadzone są żołnierzem zprzymerzonym. Kommendant Hiszpanów Margrabia La Romana miał otrzymać order legjonu honorowego od Imperatora Napoleona.

R Z Y M d. 15 lipca. Po ogłoszeniu nowej konstytucyi w kraju Neapolitańskim i wyjeździe Królowey do Hiszpanii, zrodziło się między obywatelstwem pytanie, kto w Neapolu panować będzie. Zdania są podzielone, jedni twierdzą, że W. X. Berg i Clivii państwo Niemieckie zamieni na nowe, rozumieją drudzy, że sam Król Józef przyjmując Hiszpańską koronę dawney nie złoży, a zatem Neapol pod jego berłem zostanie iak był przez wieki 16 i 17 pod rządem Królów Katolickich. Królowa iadąc przez miasto nasze nad godzinę nie zabawiła. W dzień SS. Piotra i Pawła Ociec S. odprawił nabożeństwo prywatnie w Kaplicy pałacu Quirinalskiego, gdzie obecnych było Kardynałów tylko 7. Watykański Kościół według dawnego zwyczaju nie był dnia tego illuminowany, ogniów sztucznych nie zapalono. Kommenderujący wojskiem Francuzkiem w państwach kościelnych G. Miollis żołnierza swego utrzymuje w ścisley karności, mieszkańców w pokoju głębokim. Wice Król Eugeniusz nieustannie jest w podróży; zwiedziwszy Wenecyę, Bononię &c. był naostatek w prowincjach niedawno od państwa Rzymskiego do korony Włoskiej przyłączonych. W Udine i Palmanuova magazyny wielkie założyć kazał; słysząc że w tych stronach mają być wkrótce wytknięte z obozy na 40 do 50 t. żołnierza.

A M S T E R D A M d. 2 Sierpnia. Król Ludwik w podarunku posłał do Wiednia Cesarzowi Franciszkowi 24 piękne konie. G. Knobelsdorf który w r. 1806 posłował u Imperatora Napoleona od Berlińskiego dworu, tenże urząd sprawować będzie w Hollandyi. Admirat Angielski Pellew podbiwszy port Onrust blisko Batawii, i zabrawszy w nim eskadrę naszą, atakować nie śmiał pomienionego miasta, gdzie Gubernator G. Daendels miał wszelką gotowość do odporu. Monarcha Francuzki iadąc przez miasto Pau stolicę Nawarry oglądał Lyceum i stary zamek; w którym nigdy narodził się i był wychowany Henryk 4. Księga praw cywilnych Francuzka wkrótce u nas przyjęta będzie; wyznaczeni kommissarze układają prawo kryminalne. W Texel i drugich portach Hollenderskich uzbraianie wojennych okrętów idzie z pośpiechem większym nad inne czasy; lecz to wszystko rząd pokrywa statecznie grubą zaslona.